

MUISTIO

Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen strategiaryhmän 5. kokous

Aika: Ma 8.12.2014 klo 14–16

Paikka: Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, Helsinki, Sali 313

Läsnä:

Riitta Maijala, puheenjohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Juha Haataja, varapuheenjohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Arto Koho, sosiaali- ja terveysministeriö
Kimmo Koski, CSC–Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Esa Käyhkö, sisäministeriö
Sari Löytökorpi, valtioneuvoston kanslia
Tuomo Mäki, valtiovarainministeriö
Sami Niinimäki, opetus- ja kulttuuriministeriö
Tuuli Toivonen, Open Knowledge Finland ry
Thomas Wilhelmsson, Helsingin yliopisto
Viveca Still, opetus- ja kulttuuriministeriö
Pirjo-Leena Forsström, CSC–Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Outi Kallioinen, Lahden ammattikorkeakoulu
Laura Höijer, ympäristöministeriö
Anne Kauhanen-Simanainen, valtiovarainministeriö
Sihteeri Josefina Nordling, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Vierailija:

Pekka Olsbo, Jyväskylän yliopisto

Poissa:

Sakari Karvonen, THL sijaistaa Marja Vaaramaa
Kai Husso, Tutkimus- ja innovaationeuvosto
Heikki Mannila, Suomen Akatemia
Mikko Peltonen, maa- ja metsätalousministeriö
Seppo Kangaspunta, työ- ja elinkeinoministeriö
Marja Vaarama, Terveystieteiden tutkimuskeskus
Anne Miettinen, liikenne- ja viestintäministeriö

Agenda

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen
  - Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.
  - Esityslistaa hyväksyttiin ilman muutoksia.
2. Edellisen kokouksen pöytäkirja
  - Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Päätösasiat

a. Tiekartan toimenpiteet 2015

- *Pirjo-Leena Forsström* esitteli tiekartan toimenpiteitä vuodelle 2015. Keskusteltiin muun muassa avoimen lisensoitujen tutkimusdatojen prosenttiosuudesta (tavoitetila ja nykyhetki sekä Suomessa että Pohjoismaissa) ja tiedotuksen selkeyttämisestä tutkijoille palveluiden saannista nyt ja tulevaisuudessa. Toimenpiteiden jaotteluun toivottiin täsmennystä, sekä tietoa rahoittajien toimenpiteiden etenemisestä. Näillä muutoksin toimenpidesuunnitelma hyväksyttiin.

b. Muutoksia työryhmissä

- *Pirjo-Leena Forsström* esitteli. Seuraavat muutokset työryhmissä hyväksyttiin:
  - Strategiaryhmä: varsinaiseksi jäseneksi tekijänoikeusneuvos *Viveca Still*, OKM ja tutkimuspäällikkö *Anne Miettinen*, LVM, korvaa Johanna Ikävalkon.
  - Asiantuntijaryhmä: varsinaiseksi jäseneksi tietojärjestelmäpäällikkö *Nina Hyvönen*, Kansalliskirjasto ja tiedeasiantuntija *Aki Salo*, SA, korvaa Jyrki Hakapään.

4. Keskusteluasiat

a. Selvityspyyntö ja siihen valmistautuminen

- *Juha Haataja* esitteli. Tarkoituksena on OKM:n selvityspyynnön avulla saada vuoden 2015 alkupuolella korkeakouluilta, tutkimuslaitoksilta, tutkimusrahoittajilta ym. tahoilta tietoa ATT:n tiekartan toteuttamisesta ja organisaatioiden kypsyystasosta avoimessa tietessä ja tutkimuksessa. Sovittiin että selvityspyyntöluonnos lähetetään strategiaryhmälle nähtäväksi ennen kyselyn lähettämistä.

b. Työryhmien työn esittely

i. Julkaisujen avoimen saatavuuden edistäminen

- *Pekka Olsbo* esitteli. Keskusteltiin *green* ja *gold accessien* hinnoittelusta ja kannanottoja tähän kansainvälisellä areenalla. Isossa-Britanniassa on tehty vertailua *green* ja *golden accessien* välillä, jossa todettiin että *green* on nopeampi ratkaisu mutta hyvin toteutettu *gold* pitkällä tähtäimellä parempi. Hintaarvioinnissa *green* on *golden open accessia* huomattavasti halvempi vaihtoehto. Hintarvioinnissa huomioitu muun muassa markkinointityötä, artikkelin kirjoittamisen työmäärä ja maksuliikenteen hoitoon käytetty työaika tutkimusjulkaisuja tuottavissa organisaatioissa.

ii. Oikeuksien Hallinta

- *Viveca Still* esitteli. Keskusteltiin sertifikaateista (sekä metatietojen että yleisesti ATT:n osalta), neuvonnasta ja koulutuksesta sekä tutkimusrahoituspäätösten tärkeydestä oikeuksien

ohjaamisessa. Työryhmä on vuoden aikana muun muassa järjestänyt kuulemistilaisuuden oikeuksien hallinnasta ja hahmotellut oikeuksien hallintaprosessia. Toiveena on työryhmätyön jatko, jolloin muun muassa sopimusmallien työstö ja keskeisten käsitteisten kokoaminen olisi ajankohtaista.

- o Todettiin että työryhmien työtä on hyvä esitellä strategiaryhmälle. Seuraavassa kokouksessa esitellään Tutkimus-PAS sekä tietomallityöryhmän työtä.

5. Muut asiat

a. Avoimen tieteen koulutus

— *Kristiina Hormia-Poutanen* esitteli ATT:n koulutustoimintaa avoimen tieteen ja tutkimuksen koulutustarpeita tukemaan korkeakouluissa, kirjastoissa ja tutkimuslaitoksissa. Organisointi (mm. ohjaus- ja tukiryhmät) muodostetaan tammikuussa. Keskusteltiin muun muassa koulutuspakettien jakamisen mekanismeista ja etätyökoulutusmahdollisuuksista.

b. (Lisätty agendaan lähettämisen jälkeen:) FinELib ohjausryhmä päätti eilen julkaista kannanoton mahdollisimman avoimen TDM:n puolesta. Ryhmän pj on Matti Manninen, Jyväskylän yo:n rehtori.

c. Arkkitehtuurityö

— *Pirjo-Leena Forsström* esitteli. Tarkoituksena luoda kokonaiskuva tutkimuksen toiminnasta, selkeyttää tavoitteita, tunnistaa palveluita, tietovarantoja ja tietovirtoja. Työ käynnistyy helmikuussa

d. Ryhmien tilannekuva

Raportti jaettu tiedoksi.

e. Avoimen tiedon ohjelma

— *Anne Kauhanen-Simanainen* esitteli. Ohjelma käsittää muun muassa resurssointia, käyttölupien koulutusta ja opastusta, avoimen tiedon viitearkkitehtuurityötä, tietopoliittisten linjauksien eteenpäinviemistä, vaikutusten seuranta ja osaamisen hyödyntämistä.

f. EU komission Science 2.0 –konsultaatiotuloksia

— *Sami Niinimäki* esitteli. Ohjelman tavoitteet ovat muun muassa tietoisuustason, mahdollisuuksien ja haasteiden arvioiminen. Tuloksissa ilmeni muun muassa että poliittista ohjausta tarvitaan etenkin julkaisujen ja aineistojen kohdalla ja kansalaistieteisiin suunnattuihin alustoihin on panostettava jatkossakin.

g. RDA European Data Harvest-raportti ja ehdotus seuraavan kokouksen esityslistan aiheesta.

— *Kimmo Koski* tiedotti raportin ilmestymisestä. Linkki raporttiin: <http://goo.gl/ru7oGh>

— Ja ehdotti että kansainvälinen ulottuvuus seuraavan kokouksen teemana, esimerkiksi RDA.

h. Seuraavat kokoukset

— Seuraava kokous ke 11.2.2015 klo 10-12.00.

- Kevään muut kokoukset:
  - Ma 20.4. klo 10:00-12.00
  - Ke 10.6. klo 10-12.00
  - Ti 22.9. klo 10-12.00
  - Ti 8.12 klo 10-12.00
6. Kokouksen päättäminen
- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.